

BYGG21 STYRETS HALVÅRSRAPPORT 2017

Denne halvårsrapporten er skrevet inn i KMDs mandat 2017-19. Mandatet er skrevet i font Sari-Regular med blå farge. Halvårsrapporten er skrevet i font Calibri med sort farge.

Deler av arbeidet 1.ste halvår 2017 er igangsatt og/eller forpliktet innenfor mandat 2015-2016. Disse resultatene er rapportert innenfor det mest relevante av de 6 nåværende leveranseområdene.

Resultater og produksjoner som er ferdigstilt første halvår 2017 er åpent tilgjengelig på www.bygg21.no.

Mandat for Bygg21-styret 2017-19

Formål og rammer

Bygg21 er et samarbeid mellom bygge – og eiendomsnæringen og statlige myndigheter. Målet for samarbeidet er å legge til rette for at næringen bedre kan løse utfordringer innenfor bærekraft, produktivitet og kostnadsutvikling.

Bygg21 er i løpet av første halvår 2017 blitt et vitalt samarbeid mellom næringen og KMD. Samarbeid med andre statlige myndigheter vil bli utviklet fra sak til sak etter nærmere avklaring med KMD. Styret har mobilisert og organisert en dugnad som synes å gjøre næringen bedre i stand til å løse utfordringene i mandatet.

Styret skal bidra til organisering og gjennomføring av Bygg21, slik at oppdraget Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) gir i dette mandatet, kan realiseres. KMD oppnevner og gir mandat for styret, og finansierer, gjennom Direktoratet for byggkvalitet (DiBK), styrets arbeid.

For å realisere mandatet har styret organisert arbeidet som en stor dugnad som etter hvert skal inkludere hele bygg- og eiendomsnæringen. Styret har etablert relevante og effektive arbeidsgrupper, gitt føring om åpenhet og deltakelse fra alle som vil bidra, og har hentet god støtte fra Bygg21s strategiske råd. Styret vil derved få et bredt og godt forankret grunnlag for Bygg21s anbefalinger og løsninger. Våre anbefalinger og løsninger skal være nyttige for offentlige og private virksomheter i bygg- og eiendomsnæringen og for næringens hjelpere og premissgivere, som bransjens organisasjoner, forskning, utdanning, finans og myndighetene.

Styret har oppnevnte seks arbeidsgrupper

De seks arbeidsgruppene skal hver for seg foreslå Bygg21s anbefalinger og løsninger innenfor KMDs krav til leveranser for 2017 og 2018. Styret har prioritert og konkretisert mandatet i mer spesifiserte oppdrag for hver arbeidsgruppe. Arbeidsgruppene er små, med 5-8 medlemmer, for å sikre effektivitet og fremdrift. De ledes av en sentral representant for de som har størst ansvar og interesse innen området. Medlemmene har ulik og utfyllende kompetanse. For å sikre god faglig kvalitet representerer minst ett av medlemmene beste forskningskompetanse innen relevant fagfelt. For å sikre juridisk kvalitet vil vi engasjere nødvendig juridisk ekspertise til arbeidet i arbeidsgruppene.

Styret har prioritert personer fra bedrifter i arbeidsgruppene. Derfor er det viktig å samarbeide godt med de bransjeorganisasjonene som ikke er representert i arbeidet. BAE-rådet er eksempelvis forankringsorgan for Bygg21.

Bygg21 jobber innenfor et tidsavgrenset mandat. En viktig del av arbeidsgruppenes jobb er å finne ut hvordan arbeidet skal leve videre etter 2019.

Involvering og åpenhet gjelder alt arbeid i Bygg21. Vi har jobbet systematisk med kommunikasjon og jevnlig dialog via frokostmøter, workshops og så videre.

Bevilgningen skal i hovedsak benyttes til å gjennomføre oppdragene listet opp for årene 2017 – 2019 under. Bygg21 fordeler selv midler mellom leveransepunktene.

Styret har besluttet at minst 2/3 av bevilgningsrammen skal gå direkte til arbeidet knyttet til arbeidsgruppene. Inntil 1/3 skal gå til samfinansierte prosjekter som bidrar direkte til mandatet.

Våre samfinansierte prosjekter er resultatrapportert i tilknytning til mest relevante arbeidsgruppe uavhengig om arbeidet er direkte tilknyttet arbeidsgruppens arbeid eller ikke.

Å få kommunisert resultatene er en vesentlig del av jobben til Bygg21. Derfor har vi brukt og bruker mye tid og penger på felles materiell for motivasjon og dialog. I andre halvår 2017 vil kommunikasjonsarbeidet i større grad bli gjort gjennom de enkelte arbeidsgruppene.

Disponering av midlene

Via Direktoratet for byggkvalitet (DiBK) er Bygg21 tildelt 11 millioner kroner til virksomheten. I tillegg bidrar DiBK med to heltidsansatte, lokaler og administrativ støtte til Bygg21. Denne kostnaden, anslått til 2 millioner kroner er disponert via DiBK på ordinær måte.

Tilskuddsrammen 2017 på 11 millioner kroner er disponert som følger, - oppgitt i tusen-kroner:

Arbeid med direkte tilknytning til leveranseområdene og arbeidsgruppene	5.700
Kommunikasjon	2.900
Samfinansierte prosjekter*	1.400
Egen virksomhet	1.000
Sum	11.000

* Gjelder prosjektene Kommunal bestillerkompetanse "Steg for steg", Eier og forvalterforum, test av benchmarkverktøyet CII 10-10 sammen med BNL med fler, evaluering av innovasjons- og pris/design konkurranser, og Bunnlinjeprojektet Entreprenørforeningen Bygg og Anlegg (EBA).

Bygg21-styret

Bygg21 har anslått at næringen har potensial til å redusere byggekostnadene med 20 prosent innen 2020. Styret skal medvirke til at næringen realiserer sitt potensial ved å prioritere, motivere, utfordre, samordne og stimulere næringen til å bli mer kunnskapsbasert og effektiv.

Styret har prioritert en praktisk tilnærming og industriell gjentakelse av beste praksis-løsninger. En tilleggs effekt av arbeidet i arbeidsgruppene er å redusere antall feil, økt kvalitet i leveransene, bedre samhandling, rett kompetanse, åpne digitale løsninger med mer.

Bygg21s strategi "Sammen bygger vi fremtiden" samsvarer med KMDs krav til leveransen. I arbeidet med å etablere arbeidsgruppene er det stor tilslutning til de valg som er gjort av styret og KMD. Dette har ført til oppslutning fra ledende og innovative deler av næringen. Bransjemiljøene melder at de nå forstår hva Bygg21s oppdrag er.

Bygg21 regionalt

Mange av landets regioner har vist interesse for arbeidet ved blant annet å invitere Bygg21-representanter til mange regionale møter og seminarer rundt i landet. Dette er imidlertid ikke mer enn en god start på det store spredningsarbeidet som ligger foran oss. Til tross for betydelig oppmerksomhet er det sannsynlig at Bygg21 ved utgangen av første halvår 2017 fortsatt er ukjent i store deler av næringen.

Bygg21 har blitt en samlende kraft

Styret har prioritert å være uavhengig og nøytral for å gjøre Bygg21 egnet til å samordne næringsaktører med ulike og til dels motstridende interesser. Med 82 tillitsmenn- og kvinner fra alle relevante deler av næringen har vi blitt en samlende kraft innen våre satsningsområder. Se vedlagt brosjyre "Sammen skal vi finne og bruke 'Beste Praksis'." Styret skal opprettholde uavhengighet slik at løsninger og anbefalinger får størst mulig gjennomslag i perioden 2018-2019.

Ved utgangen av første halvår har vi knyttet arbeidet vårt til næringens mest sentrale kunnskapsmiljøer, som benytter relevant forskning. Vi har også etablert et velfungerende samarbeid med Forskningsrådet, Innovasjon Norge, Enova og Difi for gjensidig nytte.

Styret skal ta initiativ til kunnskapsspredning og deling av beste praksis i hele mandatperioden, og legge til rette for bedre samhandling innad næringen i møte med myndighetene.

Bygg21 lanserte 30. mars 2017 en Beste Praksis-kampanje som skal vare ut 2019. For å holde en kampanje vital over så lang tid, og ikke minst for å finne beste praksis, har vi etablert en pris som blir delt ut løpende så snart en person, et prosjekt eller en virksomhet praktiserer beste praksis på en måte som kan og bør følges av andre. Vår Beste-Praksis-hammer skal være en godt begrunnet anerkjennelse og en sterk oppfordring om å dele beste praksis. Innen utgangen av første halvår 2017 har vi ha delt ut tre Beste Praksis-priser til henholdsvis Sykehuset i Vestfold HF (SiV), Drammen Eiendom KF og Nannestad kommunes byggesaksavdeling. I løpet av 2017 forventer vi å ha delt ut ca. 10-15 priser.

I løpet av første halvår 2017 har vi arrangert fem frokostmøter, bidratt på mer enn 15 ulike arrangement i regi av andre og produsert to mobiliseringsvideoer som er delt mer enn 100 000 ganger på sosiale medier. Vi har også laget en større brosjyre om mandat, engasjement og arbeidet, distribuert seks nyhetsbrev, utgitt et vedlegg til Dagens Næringsliv og bidratt med et stort antall tekster og artikler til ulike fagpublikasjoner.

Styret skal være en pådriver for forståelse og felles bransjekultur for kontinuerlig forbedring i byggesektoren, og ha et særlig fokus på digitalisering, innovasjon og samhandling i byggenæringen.

Byggedagene og Citykonferansen er bygg- og eiendomsnæringens viktigste arenaer for utvikling av bransjens kultur og forståelse. Gjennom samarbeid med eierne av disse har Bygg21 fått prege begge arrangementene.

- Byggeiernes Citykonferanse 16. februar viet stor oppmerksomhet til næringens rolle i plan- og byggesak, samtidig som vår nestleder, Stig Bech, holdt et hovedforedrag om Bygg21.
- Entreprenørenes Byggedager 29-30. mars fokuserte på digitalisering, og ga rom for vårt arbeid, blant annet ved at vår styreleder Sissel Leire holdt et hovedforedrag om Bygg21.
- Bygg21 fikk også i år anledning til å arrangere dag 2 på Byggedagene 30. mars sammen med Forskningsrådet, Innovasjon Norge, Enova og Sintef. Med et tett pakket program hvor praktikere og forskere delte beste praksis rundt bærekraft, digitalisering og kostnadseffektivitet ble det satt ny rekord med 420 deltakere på dag 2. Statssekretær Bjørnar Laabak holdt åpningsforedraget på dag 2.

Bygg21 har sammen med Statsbygg, DiBK og Vegdirektoratet vært Byggenæringens Landsforening (BNL) hovedpartnere i arbeidet med Digitalt veikart. Veikartet har bidratt til samling, samarbeid og deling av digitale ambisjoner og løsninger. I løpet av august vil arbeidet ende opp i en intensjonserklæring. Vi vil være aktivt deltakende i veikartets videreføring.

Aktiviteter første halvår 2017

1. Næringens rolle i plan- og byggeprosesser.

Styret skal utvikle fellesløsninger som effektiviserer næringens samhandling og aktivitet i møte med myndighetene.

Styret har konkretisert KMDs mandat. Arbeidsgruppen for næringens rolle i plan- og byggeprosesser skal

- lage forslag til maler og veiledere for effektive planprosesser og balanserte utbyggingsavtaler, egnet for standardisert praksis.
- utarbeide en stegnorm for plansaker.
- identifisere hva næringen trenger for å komme i gang med digitale byggesaker og automatisert behandling.

Adm.dir Thor Olaf Askjer i Norsk Eiendom leder arbeidsgruppen med i alt seks deltakere.

Arbeidsgruppen vil innen 1.10.17 gi styret sitt forslag til Bygg21-anbefalinger og løsninger.

Vårt lunsjmøte 26.1.17 hadde fokus på næringens bidrag til balanserte utbyggingsavtaler og planprosesser. Møtet fokuserte særlig utfordringen med 'gratispassasjerer' i vekstområder. Møtet ga vesentlige bidrag til arbeidet.

Fasenormen Neste Steg

Vi har engasjert NTNU for å bidra til videreutvikling av fasenormen Neste Steg slik at den også dekker reguleringsplanfasen. Arbeidet tar utgangspunkt i arbeid gjort av Norsk Eiendom, Oslo kommune og andre. Arbeidet er forventet å være ferdig i tredje kvartal 2017.

2. Kunnskap om produktivitet og kostnadsutvikling.

Styret skal legge frem anbefalte metoder og/eller ordninger for måling av produktivitetsutvikling, kostnadsutvikling, kundetilfredshet og feil i leveranser i byggenæringen.

Styret har konkretisert KMDs mandat. Arbeidsgruppen for kunnskap om produktivitet og kostnadsutvikling skal

- foreslå hvordan tilgjengelig kunnskap og statistikk kan anvendes for å synliggjøre bransjens kostnadseffektivitet gjennom byggets livsløp.
- foreslå hvordan næringen skal måle utviklingen i kundetilfredshet og feil i næringens leveranser

Adm.dir Kari Sandberg i Entreprenørforeningen Bygg og Anlegg (EBA) leder arbeidsgruppen med i alt syv medlemmer.

Arbeidsgruppen vil innen 1.10.17 levere sine forslag.

Måling av prosjektenes og virksomhetens effektivitet ut over CII 10-10 er virksomhetenes rettighet og ansvar, og vil ikke bli prioritert av Bygg21.

Samfinansierte prosjekt utenfor arbeidsgruppens arbeid:

CII 10-10 - Verktøy for måling av byggeprosjektenes effektivitet

Bygg21 har vært BNL og Prosjekt Norges hovedpartner for å teste ut og introdusere verdens ledende verktøy for å måle effektivitet i byggeprosjekter. CII 10-10 er en enkel måte å måle og sammenligne byggeprosjektenes effektivitet hva gjelder kostnad, fremdrift, ledelse og kvalitet. Testperioden 2015-2017 konkluderes tredje kvartal 2017. Foreløpig resultat gir forventning til at verktøyet blir brukt i et omfang som kan gi indikasjoner om hvordan norske prosjekter presterer, også sammenlignet med utenlandske prosjekter.

3. Kvalitet og bærekraft

Styret skal bidra til grønn konkurransekraft i bygge- og eiendomsnæringen gjennom anbefalinger som stimulerer til bygg med verdi for sluttbruker og omgivelsene.

Styret har konkretisert KMDs mandat. Arbeidsgruppen for kvalitet og bærekraft skal

- gi råd om hvilke kvaliteter som bør prioriteres
- foreslå markedsdrevne insentiver som akselererer det grønne skiftet
- gi råd om hvilke metoder og prosesser som gjenkjenner bærekraftig kvalitet
- gi en anbefaling av byggsektorens betydning for klimagassutslipp.

Katharina Bramslev, daglig leder i Grønn Byggallianse, leder arbeidsgruppen som består av til sammen åtte representanter.

Arbeidsgruppen planlegger tre hovedleveranser i løpet av 2017. Arbeidet med kvaliteter har hatt hovedfokus første halvår 2017.

I april ble det avholdt en åpen workshop der deltakerne ble invitert til å gi innspill til hvilke kvaliteter som må ivaretas for bruker, eier og samfunnet. Basert på innspillene er arbeidsgruppen i ferd med å utvikle prinsipper for kvalitet som vil være klargjørende i arbeidet med utvikling av gode bygg og områder. I juni la arbeidsgruppen frem foreløpig forslag til kvalitetsprinsipper som ble diskutert i en

lukket workshop. I workshopen ble det arbeidet med idéer til hvordan prinsippene raskt og effektivt kan føre til handling.

Samfinansierte prosjekt utenfor arbeidsgruppens arbeid:

Bygningers verdiskapning

Rapporten «Bygningers verdiskapning» er utarbeidet av ÅF Engineering, tegn_3 og Bygg21. Rapporten har skapt unikt kunnskapsgrunnlag om hvordan formålsbygninger skaper verdi. Det er gjennomført internasjonalt litteratursøk for å kartlegge hva bygningers verdi innebærer for bruker, brukers arbeidsgiver, byggeier og samfunnet.

4. Samhandling i byggeprosjekter

Styret skal vurdere barrierer og muligheter for bedre samhandling innad i næringen, og legge frem en oversikt over verktøy og metoder for å effektivisere denne.

Styret har konkretisert KMDs mandat. Arbeidsgruppen for samhandling i byggeprosjekter skal

- gi sine anbefalinger til hvordan det kan oppnås bedre samhandling innenfor vanlig forekommende kontraktsmodeller
- foreslå verktøy og metoder for effektivt samspill og samhandling
- gi innspill til hvordan utvikle beste praksis innen prosjektering- og prosjektledelse.

Karsten Hjertholm, prosjektansvarlig og partner i Stor-Oslo Eiendom, leder arbeidsgruppen som består av til sammen syv representanter.

Arbeidsgruppen lager sin arbeidsplan i juni og planlegger for leveranser i 2018.

Samfinansierte prosjekt utenfor arbeidsgruppens arbeid:

Eier- og forvalterforumet

Bygg21 har bidratt til samling av landets byggeiere i et nyetablert forum. Sentrale deltakere i forumet er NBBL, Norsk Eiendom, Norsk Kommunalteknisk forening (NKF), Huseiernes landsforening, med flere. Eier- og forvalterforumet vil være et viktig fellesskap for å utvikle byggeiernes bestiller kompetanse og vilkår for god samhandling.

Evaluering av innovasjons- og pris/design konkurranser

Utredningen «Evaluering av innovasjons- og pris/design konkurranser» er gjort av HR Prosjekt på oppdrag fra, og i samarbeid med Bygg21. Etter å ha testet tre pris-design konkurranser konkluderer arbeidet med at åpne og velformulerte bestillinger i en tidlig fase fører til styrket innovasjon, kompetanse og miljøkvaliteter. Funnet knyttet til styrket kompetanse sammenfaller med Nederlandsk forskning knyttet til Best Value Procurement. Formålet var også å teste evalueringsverktøy for alternativ gjennomføringsmodell utviklet av NTNU og Prosjekt Norge for Bygg21. Evalueringsverktøyet dokumenterer effekten av å ta i bruk en ny arbeidsmåte eller metode i prosjektgjennomføringen. Evalueringsverktøyet vil bli oppgradert og tilbudt på en måte som tar hensyn til læringen fra utredningen.

5. Industrialisering av byggeprosjekter

Styret skal legge frem en rapport over hvilke områder i byggenæringen som egner seg for gjentakelse av kjente løsninger- og prosesser, og hvor potensialet for økt produktivitet er størst. Styret skal foreslå konkrete initiativ i næringen for økt industrialisering.

Styret har konkretisert KMDs mandat. Arbeidsgruppen for industrialisering av byggeprosjekter skal

- gi sine anbefalinger til viktige fellesløsninger og funksjonskrav som kan gjentas og brukes av flest mulig aktører
- se på muligheten for harmonisering av felles nordiske regler og standarder
- foreslå digitale løsninger for produksøk, logistikk og dokumentasjon i prosjekter

Arbeidsgruppen ledes av Tonje Frydenlund, Managing Director Snøhetta. Gruppen består av åtte representanter.

Samfinansierte prosjekt utenfor arbeidsgruppens arbeid:

Produksøk, logistikk og dokumentasjon

For dette leveransepunktet er det etablert en separat arbeidsgruppe som vil samarbeide med Helse Sørøst og Skanska i forbindelse med byggingen av det nye sykehuset i Tønsberg. Planen er å utvikle en pilot basert på byggherrens behov i driftsfasen. Piloteringen starter i juni 2017. Deltagerne i gruppen er Byggevarehandelen (Virke), Byggevareindustrien (NHO), Innovasjon Norge, GS1, DiBK, Nelfo og Bygg21.

Kommunal bestillerkompetanse "Steg for steg"

Samarbeidsprosjekt NKF – Bygg21

Det er etablert et samarbeid mellom NKF (Norsk Kommunalteknisk Forening) og Bygg21 for å utvikle og implementere standard kravspesifikasjoner for kommunale formålsbygg og boliger. Prosjektet ledes av NKF. Bygg21 og representanter fra næringen er med i prosjektet. Målet er å forenkle og harmonisere dagens kravspesifikasjoner og at flest mulig kommuner tar de i bruk.

Arbeidet har startet og skal ferdigstilles i løpet av 2018.

Treveileder

Trefokus og Bygg21 har tatt initiativ til å utarbeide en elektronisk veileder for bygging i tre. Hensikten er å kunne gi potensielle byggherrer informasjon om å bygge i tre og å kunne svare på spørsmål knyttet til økonomi, bærekraft, byggesystemer, regelverk og tekniske løsninger.

Arbeidet har startet og vil bli ferdigstilt i løpet av august 2017.

6. Kompetanse som konkurransefortrinn

Styret skal legge frem forslag til hvordan det kan bli enklere å etterspørre kompetanse i byggeprosjekter i hele verdikjeden.

Styret har konkretisert KMDs mandat. Arbeidsgruppen skal

- gi anbefaling om en modell og et format for hvordan leverandører skal beskrive og dokumentere sin kompetanse overfor byggherrer
- gi anbefaling om hvordan byggherrene bedre kan etterspørre rett kompetanse til sine prosjekter
- se spesielt på hvordan man bør dokumentere fagkompetanse rekruttert gjennom bemanningsbyråer og internasjonalt

Arbeidsgruppen Kompetanse som konkurransefortrinn ledes av Bård Frydenlund, konserndirektør AF Gruppen. Arbeidsgruppen består av syv representanter.

2019

7. Spredning og allmenngjøring av punkt 1-5

Styret skal gjennom 2019 spre resultatene fra oppdragene 1-5, slik at disse blir kjent og praktisert i byggenæringen.

8. Eierskap til Bygg21s leveranser

Styret skal innen 1.7.2019 levere en rapport til KMD med forslag til hvordan eierskapet til Bygg21s leveranser skal forvaltes etter mandatperioden.

Styret har startet forberedelsene for spredning, allmenngjøring og langsiktig eierskap. Noen av tiltakene vil betinge oppstart av planlegging og forberedende tiltak.

Forholdet til Kommunal- og moderniseringsdepartementet

KMD oppnevner styret og vil avholde halvårslige møter med styret v/styreleder i september og februar. Styret oppnevnes for hele mandatperioden.

Styrets leder og nestleder møtte KMD 7. mars.

Styret skal være en rådgiver for departementet innenfor styrets mandat.

For å ivareta denne rollen vil styret sikre at Bygg21 er uavhengig og nøytral.

Styret skal rapportere skriftlig til KMD i form av halvårsrapport innen 1. august og årsrapport innen 1. februar. Styret skal rapportere på ressursbruken på de ulike leveransepunktene gitt i oppdraget, samt administrative utgifter, utgifter til kommunikasjon og annen ressursbruk. DiBK skal ha kopi av rapporteringen.

Rapporten blir supplert med regnskapstall så nært opp til 1.8 som mulig. Regnskap blir rapportert i samme struktur som budsjettoppsettet på side 2.

KMD kan endre mandat ved behov.

Styret har i perioden ikke fremmet behov for endringer i mandatet.

Vedlegg:

- Sammen skal vi finne og bruke 'Beste Praksis'.